

Zarząd Powiatu Lubaczowskiego

Raport o wynikach realizacji powiatowego programu usuwania wytrobów zawierających azbest za 2022 rok

Lubaczów, marzec 2023 r.

Opracowano

W Referacie Ochrony Zasobów Środowiska i Edukacji Ekologicznej w Wydziale Leśnictwa, Ochrony Środowiska i Turystyki w Starostwie Powiatowym w Lubaczowie

Redakcja

Marta Furgala - Podinspektor w Referacie Ochrony Zasobów Środowiska i Edukacji Ekologicznej, Wydział Leśnictwa, Ochrony Środowiska i Turystyki

Akceptuję

Bogdan Skibiński – Naczelnik Wydziału Leśnictwa, Ochrony Środowiska i Turystyki

Zatwierdzam

Zenon Swatek – Starosta Lubaczowski

Spis treści

1. Powiatowy Program Usuwania wyrobów zawierających azbest	4
1.1. Założenia Programu Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest.....	4
1.2. Aktualne możliwości finansowania usuwania wyrobów azbestowych.....	5
1.3. Cele Powiatowego Programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla powiatu lubaczowskiego na lata 2013-2032	7
2. Informacja i edukacja na temat szkodliwości wyrobów azbestowych.....	9
2.1. „Praktycznie o azbestie – poradnik dla mieszkańców, przedsiębiorców i urzędników”	9
2.2. Zakładka tematyczna.....	9
3. Składowanie odpadów azbestowych	11
3.1. Składowisko odpadów azbestowych w powiecie lubaczowskim.....	12
4. Zinventaryzowane wyroby azbestowe na terenie poszczególnych gmin	14
5. Wyniki realizacji programu w poszczególnych gminach powiatu lubaczowskiego	15
6. Podsumowanie.....	23
7. Spis tabel	27
8. Spis wykresów.....	28

1. Powiatowy Program Usuwania wyrobów zawierających azbest

1.1. Założenia Programu Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest

Przedmiotem niniejszego opracowania jest Raport, którego obowiązek sporządzenia wynika z zapisów „Powiatowego Programu Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest dla Powiatu Lubaczowskiego na lata 2013-2032”. Dokument ten stanowi przegląd czynności i zadań zrealizowanych przez samorząd, instytucje oraz właścicieli wyrobów zawierających azbest w okresie sprawozdawczym, tj. w roku 2022 i jest dziewiątym raportem z realizacji Powiatowego Programu Usuwania Wyrobów zawierających azbest dla Powiatu Lubaczowskiego na lata 2013 – 2032. Pierwszy raport obejmował lata 2013-2014, kolejne raporty dotyczyły lat 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020 i 2021. Rok 2022 był dziewiątym rokiem realizacji Programu.

Powiatowy Program Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest dla Powiatu Lubaczowskiego na lata 2013-2032, został przyjęty Uchwałą Rady Powiatu w Lubaczowie Nr XXXIII/258/2013 z dnia 28 listopada 2013 r. Powyższy dokument jest zgodny z **Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032**, przyjętym Uchwałą Nr 39/2010 przez Radę Ministrów dnia 15 marca 2010 roku oraz **Wojewódzkim Programem usuwania azbestu na lata 2009-2032**.

Usuwanie i wymiana wyrobów zawierających azbest jest zadaniem długotrwałym ze względu na ich dużą ilość, a także wysokość potrzebnych środków finansowych. Szacuje się, że do przeprowadzenia tego procesu niezbędny będzie okres ok. 20 lat. Wymaga, więc określonej strategii postępowania.

Powiatowy Program usuwania wyrobów zawierających azbest jest integralną częścią krajowego planu gospodarki odpadami, w tym niebezpiecznymi oraz programu ochrony środowiska na szczeblu wojewódzkim. Przy założeniu usuwania wyrobów azbestowych do końca 2032 r. podzielono okres 20 lat na cztery pięcioletnie podokresy:

- I okres obejmujący lata 2013 – 2017
- II okres obejmujący lata 2018 – 2022,
- III okres obejmujący lata 2023 – 2027.
- IV okres obejmujący lata 2028 - 2032

W realizacji Programu przyjęto następujące priorytetowe obszary, w których azbest musi być usuwany lub unieszkodliwiany. Obszary te dotyczą:

- ograniczenia uciążliwości wyrobów użytkowanych od dawna,

- unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest, których stan techniczny nie pozwala na dalsze użytkowanie,
- unieszkodliwiania odpadów azbestowych znajdujących się na drogach i placach należących do podmiotów gospodarczych i innych jednostek.

1.2. Aktualne możliwości finansowania usuwania wyrobów azbestowych

Główne źródło finansowania demontażu, transportu i składowania wyrobów zawierających azbest stanowią dotacje udzielane gminom przez Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w ramach **Programu priorytetowego Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej** oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie na lata 2019 - 2023 pn. **"Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest"**.

Każdy dobrze napisany gminny program usuwania azbestu zawiera w swej treści informacje dotyczące kosztów realizacji Programu oraz dostępnych źródeł jego finansowania. Programy przyjęte przez gminy powiatu lubaczowskiego zostały opracowane w latach 2012 – 2014. Upływ czasu sprawił, że usuwanie azbestu przestało być priorytetem i nie są już niestety przeznaczane na ten cel tak duże środki, jak jeszcze kilka lat temu. Rozpoczęta przez gminy realizacja gminnych programów usuwania azbestu została z tego powodu znacznie przyhamowana. Środki przeznaczane na ten cel przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie wystarczają na realizację zaledwie części złożonych przez mieszkańców wniosków o dotację, często nie zrealizowanych w latach 2019-2020 z powodów ograniczeń finansowych.

Ścieżka pozyskania środków dla mieszkańców przez gminę na realizację programu usuwania azbestu:

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) w ramach programu priorytetowego na lata 2019 - 2023 pn. **"Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest"** przekazuje środki (40%-60%) wojewódzkim funduszom ochrony środowiska (m.in. WFOŚiGW w Rzeszowie), które do „dokładają” swoją część (25%) i umożliwiają gminom zorganizowanie naboru wniosków o dotację wśród mieszkańców. Część gmin „dokłada” brakującą część z własnego budżetu, wówczas mieszkańcy mogą otrzymać dofinansowanie usunięcia azbestu nawet w 100%. Są gminy, które nie przeznaczają środków na ten cel (lub przeznaczają jakąś część) z

budżetu gminy i wówczas mieszkańcy muszą partycypować w kosztach usuwania azbestu z własnej posesji (od 5% do 20% wartości przedsięwzięcia).

W związku ze znacznym zmniejszeniem (w stosunku do lat ubiegłych) dopłat do usunięcia 1 tony odpadów azbestowych przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie (350 zł/1 tonę), możliwości wsparcia mieszkańców przez gminy zostały z tego powodu bardzo ograniczone.

Nowym instrumentem finansowym, którym wprowadzono w 2022r. jest wsparcie wymiany pokryć dachowych z materiałów szkodliwych dla zdrowia lub środowiska w gospodarstwach rolnych w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności.

Warunki i tryb udzielania wsparcia, określa rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 sierpnia 2022r. oraz Regulamin wyboru przedsięwzięć do objęcia wsparciem z Krajowego Planu Odbudowy i zwiększania odporności.

Inwestycja: A1.4.1. Inwestycja na rzecz dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz budowy odporności podmiotów uczestniczących w łańcuchu.

Część inwestycji: wymiana pokryć dachowych z materiałów szkodliwych dla zdrowia lub środowiska w gospodarstwach rolnych.

Najważniejsze tezy wynikające ze wskazanego przepisu prawa:

1. Jednostką wdrażającą działanie jest Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, wsparcie przyznaje się na podstawie umowy zawierającej przez dyrektora ARiMR.
2. Wsparcie może być udzielane osobie fizycznej, która podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy z dnia 20 grudnia 1990r, o ubezpieczeniu społecznym rolników jako rolnik lub której przyznano płatności bezpośrednio w rozumieniu ustawy z dnia 5 lutego 2015r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego co najmniej w roku poprzedzającym rok złożenia wniosku o objęcie wsparciem jeżeli:
  - jest właścicielem lub współwłaścicielem budynku, na którym będzie wymieniane pokrycie dachu,
  - ma nadany nr identyfikacyjny w trybie przepisów ustawy z dnia 18 grudnia 2023r. o krajowym systemie edukacji producentów i ewidencji gospodarstw rolnych.
3. Wsparcia udziela się na wymianę pokrycia dachu wykonanego z wykorzystaniem wyrobów zawierających azbest przez zastąpienie go nowym pokryciem dachu wolnym od wyrobów zawierających azbest na budynkach służących do produkcji rolniczej, na powierzchni nie większej niż 500 m².
4. Wsparcie przyznaje się w oparciu o standardową stawkę jednostkową (stawka jednostkowa wynosi 100 zł) w wysokości 40% kwoty stanowiącej iloczyn standardowej stawki jednostkowej i, odpowiednio powierzchni wymienianego pokrycia dachu, co stanowi 40 zł/m². Maksymalna kwota wsparcia na jednego ostatecznego odbiorcę wynosi 20 tys. zł.

5. Na realizację przedsięwzięcia może być przyznana i wypłacona zaliczka w wysokości 50% wartości wsparcia.

6. Kwota przeznaczona na wsparcie przedsięwzięć w latach 2022-2025 wynosi 325,35 mln zł. Na nabór wniosków, który odbył się w dniach 17.10.-15.11.2022r. przewidziano 65,070 mln zł. Istnieje możliwość zwiększenia kwoty przeznaczonej na nabór wniosków w przypadku dużego zainteresowania realizacją przedsięwzięć.

Dodatkowym źródłem finansowania usuwania wyrobów azbestowych jest `KONKURS AZBEST rokrocznie organizowany przez Ministerstwo odpowiedzialne za realizację rządowego „Programu Oczyszczanie Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” (www.gov.pl/web/rozwoj-technologie/Usuwanie-azbestu) – obecnie jest to Ministerstwo Rozwoju i Technologii RP (www.gov.pl/web/rozwoj-technologie). Co roku, najczęściej w pierwszym kwartale, Główny Koordynator Programu Oczyszczanie Kraju z Azbestu ogłasza na stronie internetowej ministerstwa oraz na stronie www.bazaazbestowa.gov.pl KONKURS AZBEST wraz z aktualnym Regulaminem Konkursu. Do programu KONKURS AZBEST mogą przystąpić wszystkie jednostki samorządu terytorialnego: gminy (urzędy miast i gmin), powiaty (starostwa powiatowe) i województwa (urzędy marszałkowskie). Ministerstwo dofinansowuje działania edukacyjno-informacyjne oraz inwentaryzację lub aktualizację inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest.

1.3. Cele Powiatowego Programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla powiatu lubaczowskiego na lata 2013-2032

Głównym celem realizacji „Powiatowego Programu” jest usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest, minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terenie Powiatu, likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Nadrzędnym długoterminowym celem „Programu...” jest eliminowanie negatywnych skutków zdrowotnych u mieszkańców powiatu lubaczowskiego spowodowanych azbestem.

Celem Programu jest:

- spowodowanie oczyszczenia terytorium powiatu lubaczowskiego z azbestu oraz usunięcie stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest,
- spowodowanie działań zmierzających do sukcesywnej likwidacji oddziaływania azbestu na środowisko i stworzenie warunków do spełnienia wymogów ochrony środowiska w określonym horyzoncie czasowym,
- stworzenie możliwości do wdrożenia przepisów prawnych oraz norm postępowania z wyrobami zawierającymi azbest stosowanych w Unii Europejskiej.

Powyższe cele są realizowane poprzez następujące zadania:

- prowadzenie szerokiej działalności edukacyjnej i szkoleniowej dotyczącej tematyki azbestowej,
- działalność informacyjno – popularyzacyjną dotyczącą bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest, a także ich usuwania i oczyszczania terenu gmin z azbestu.

2. Informacja i edukacja na temat szkodliwości wyrobów azbestowych

2.1. „Praktycznie o azbestie – poradnik dla mieszkańców, przedsiębiorców i urzędników”

W 2022 r. Powiat Lubaczowski uzyskał dofinansowanie Ministerstwa Rozwoju i Technologii w ramach „Konkursu Azbest” na przeprowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych w kwocie 4 900 zł. W ramach działań edukacyjno-informacyjnych w dniu 16 września 2022 r. w Lubaczowie zorganizowano stoisko z konkursami i warsztatami na temat szkodliwości wyrobów azbestowych. Niniejsze działania zostały przeprowadzone w postaci lekcji edukacyjnych w formie pięciu warsztatów. W celu zwiększenia atrakcyjności zajęć i utrwalenia wiedzy ich uczestników, wszystkie warsztaty zostały zakończone pięcioma konkursami z dużą ilością nagród (50 szt.). Podczas zajęć zaprezentowano właściwości fizykochemiczne azbestu, jego szkodliwego działania względem środowiska naturalnego oraz negatywnego wpływu na zdrowie ludzkie. Uczestnicy warsztatów uzyskali odpowiedzi na pytania:

- Azbest – co to takiego?
- Jakie wyroby mogą zawierać azbest?
- Dlaczego azbest jest niebezpieczny?

Dodatkowo wszyscy zainteresowani zapoznali się z obowiązkami przedsiębiorców i właścicieli nieruchomości, procedurą usuwania wyrobów azbestowych oraz skutkami ich błędnego usuwania. Ponadto każdy uczestnik mógł skorzystać z okazji przymierzenia kombinezonu używanego do usuwania azbestu.

2.2. Zakładka tematyczna

Zakładka znajduje się na stronie: www.lubaczow.powiat.pl/azbest/ i zawiera następujące informacje o tematyce azbestowej:

- 1) informacje o azbestie;
- 2) akty prawne dotyczące azbestu;
- 3) Powiatowy Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla Powiatu Lubaczowskiego na lata 2013-2032;
- 4) Raport o wynikach realizacji Powiatowego Programu Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest za 2021 rok
- 5) Raport o wynikach realizacji Powiatowego Programu Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest za 2020 rok;

- 6) Raport o wynikach realizacji Powiatowego Programu Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest za 2019 rok;
- 7) Raport o wynikach realizacji Powiatowego Programu Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest za 2017 rok;
- 8) Raport o wynikach realizacji Powiatowego Programu Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest za 2016 rok;
- 9) Raport o wynikach realizacji Powiatowego Programu Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest za 2015 rok;
- 10) Raport o wynikach realizacji Powiatowego Programu Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest za lata 2013-2014;
- 11) Wydarzenia dotyczące azbestu;
- 12) Wydawnictwa związane z azbestem;
- 13) Źródła dofinansowania usuwania azbestu;
- 14) Baza azbestowa – istota funkcjonowania.

3. Składowanie odpadów azbestowych

Główną metodą unieszkodliwiania odpadów azbestowych na terenie Polski jest ich właściwe składowanie. Przyjęto założenie składowania płyt pakowanych szczelnie w workach foliowych, a także w pakietach z tkaniny syntetycznej oraz odpadów w postaci kawałkowej w workach z tkaniny syntetycznej (tzw. big bag). Odpady mogą być deponowane jedynie na składowiskach odpadów niebezpiecznych przeznaczonych wyłącznie do składowania odpadów azbestowych, na wydzielonych częściach składowisk odpadów niebezpiecznych oraz na wydzielonych częściach składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne pod warunkiem, że spełnione zostaną warunki techniczne dotyczące bezpiecznego składowania odpadów azbestowych.

Kwaterna do składowania wyłącznie odpadów niebezpiecznych powinna zostać wybudowana jako specjalnie wykonane zagłębienie terenu ze ścianami bocznymi zabezpieczonymi przed osypywaniem się. Zagłębienie powinno zostać ukształtowane w formie trójkąta z podziałem na odpowiednią ilość kwater wydzielonych ścianami działowymi z gruntu rodzimego. Głębokość kwater powinna sięgać od 6 – 10 m. Głębokość składowania od 4 – 8 m. Nachylenie skarp składowiska powinno być wykonane w stosunku 1:1,5, zaś nachylenie skarp ziemnych ścian działowych w stosunku 1:1. W celu zabezpieczenia przed emisją pyłów powierzchnie każdej kolejnej warstwy odpadów przykrywa się folią lub warstwą gruntu. Po zakończeniu eksploatacji składowiska (na poziomie 2 m poniżej terenu otoczenia) należy wypełnić je ziemią do poziomu terenu. Wokół składowiska powinny zostać wykonane rowy opaskowe. Eksploatacja kolejnych kwater powinna następować metodą kroczącą, tzn. zamknięcie pierwszej kwatery powoduje rozpoczęcie eksploatacji drugiej. Dynamika składowania odpadów jest zmienna i zależna od uwarunkowań techniczno – ekonomicznych.

Na składowiskach zlokalizowanych w specjalnie wykonanych zagłębieniach terenu z zabezpieczonymi ścianami bocznymi mogą być składowane odpady azbestowe o kodach 17 06 01* i 17 06 05* pochodzące z budowy, remontu i demontażu obiektów budowlanych i infrastruktury drogowej.

Zgodnie z §19 ust. 1 pkt. 1 i 2 *Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zakresu, czasu, sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów (Dz. U. z 2022 r. poz. 1902)*, przepisów tego rozporządzenia nie stosuje się do składowisk, na których składowane są odpady 17 06 01* i 17 06 05*. W związku z powyższym badanie wpływu składowiska na otoczenie wyznacza się w oparciu o prowadzenie monitoringu emisji zanieczyszczeń atmosferycznych w zakresie emisji charakterystycznych, tj. prowadzenie okresowych pomiarów ilości włókien azbestowych z powierzchni składowiska.

3.1. Składowisko odpadów azbestowych w powiecie lubaczowskim

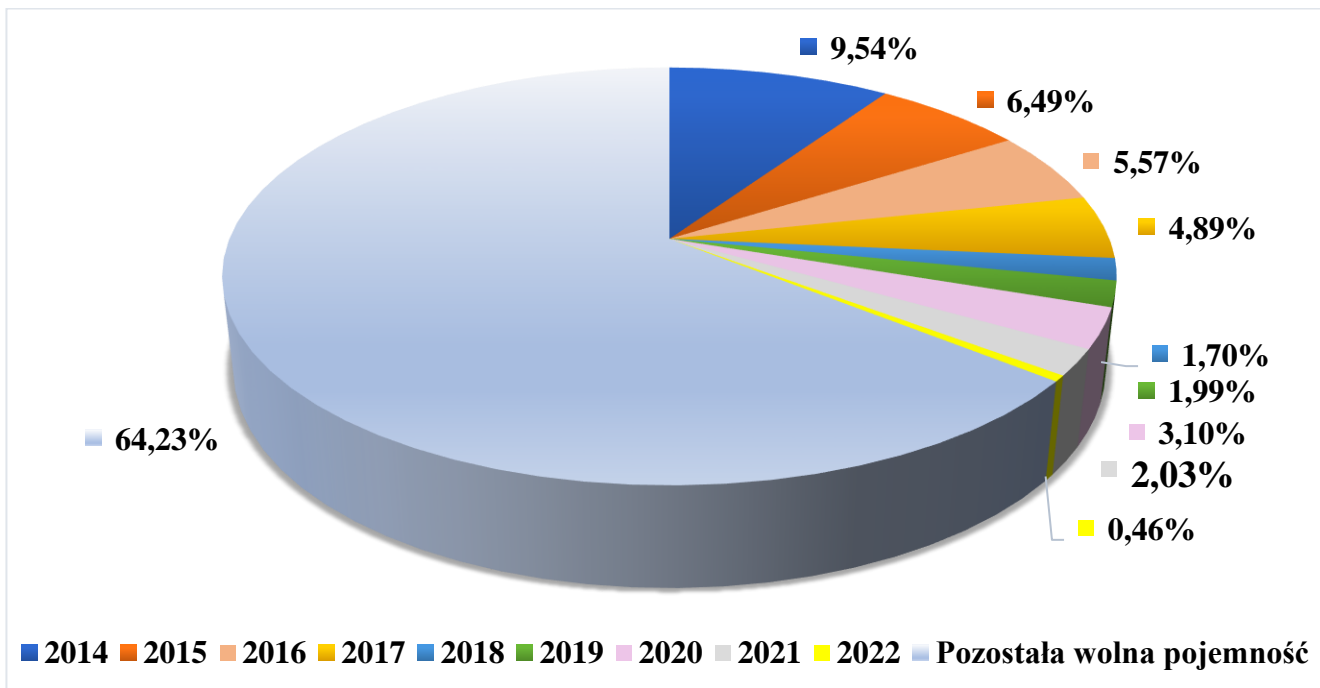
Na terenie powiatu lubaczowskiego od 2013 roku funkcjonuje składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na którym są składowane odpady azbestowe. Zarządcą składowiska jest Zakład Usług Komunalnych i Rolniczych Sp. z o. o. ul Rynek 1, 37-630 Oleszyce w miejscowości Futory na działkach o nr ewid. 780/6, 2540/2, 2540/3 obręb Futory oraz działka o nr ewid. 1142/4 obręb Oleszyce Lubomierz.

W 2022 r. przyjęto **18,64 Mg** odpadów o kodzie 17 06 05* (materiały konstrukcyjne zawierające azbest).

Obecnie na składowisku zgromadzonych jest **1432,72 Mg** wyrobów azbestowych, co stanowi **35,77 %** całkowitej pojemności kwatery azbestowej.

Tabela 1. Ilość odpadów azbestowych w Mg przyjętych do kwatery azbestowej w latach 2014 – 2022

Lp.	Rok przyjęcia azbestu	Ilość azbestu przekazanego na składowisko [Mg]
1.	2014	381,97
2.	2015	260,00
3.	2016	223,24
4.	2017	195,70
5.	2018	68,01
6.	2019	79,87
7.	2020	123,8
8.	2021	81,49
9.	2022	18,64
RAZEM		1432,72

Wykres 1. Procentowe zestawienie przyjętego azbestu do kwatery azbestowej w latach 2014 – 2022

4. Zinwentaryzowane wyroby azbestowe na terenie poszczególnych gmin

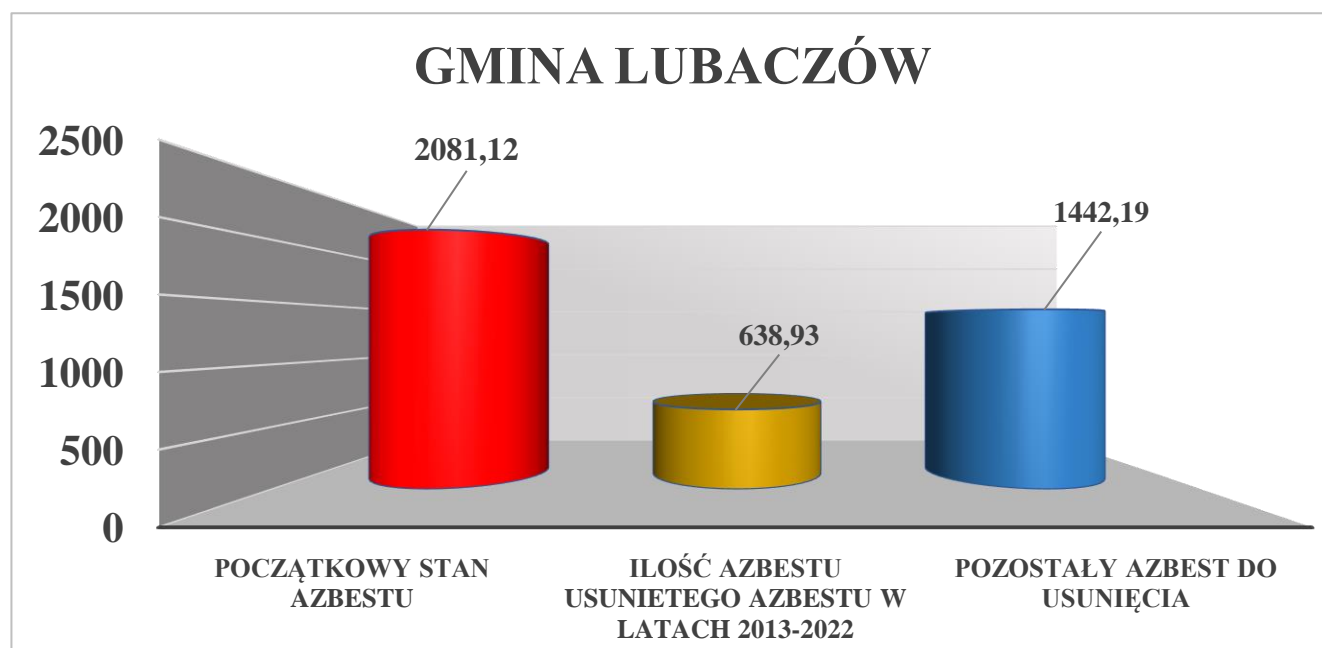
Tabela 2. Zestawienie zinwentaryzowanych ilości wyrobów zawierających azbest na terenie powiatu lubaczowskiego w układzie gminnym – stan po wykonanej inwentaryzacji

Lp.	Gmina	Ilość wyrobów azbestowych [Mg]	Rok inwentaryzacji	Wskaźnik nagromadzenia wyrobów azbestowych [Mg/km ²]	Nr Uchwały
1.	Lubaczów	2 081,12	2012 r.	10,25	Uchwała Nr XXVII/265/2012 z dnia 30.11.2012
2.	Miejska Lubaczów	410,60	2015 r.	15,79	Uchwała Nr 84/XII/2015z dnia 9 września 2015 r.
3.	Stary Dzików	1 867,52	2012 r.	11,97	Uchwała Nr 148/XXIII/2012 z dnia 28.11.2012 r.
4.	Wielkie Oczy	1 463,03	2013 r.	10,02	Uchwała Nr XXXI/54/2013 z dnia 5.12.2013 r.
5.	Oleszyce	1 412,03	2013 r.	9,29	Uchwała Nr XXXIX/222/13 z dnia 25.01.2013 r.
6.	Cieszanów	1 194,48	2014 r.	5,45	Uchwała Nr II/16/2014 z dnia 19.12.2014 r.
7.	Horyniec-Zdrój	1 223,05	2013 r.	6,02	Uchwała Nr 175/XXIX/2013 z dnia 28.02.2013 r.
8.	Narol	2 506,50	2013 r.	12,35	Uchwała Nr 230/XXVI/2013 z dnia 28 stycznia 2013 r.
Powiat lubaczowski		12 158,33	-	9,29	-

5. Wyniki realizacji programu w poszczególnych gminach powiatu lubaczowskiego

Tabela 3. Dane dotyczące wyrobów azbestowych – gmina Lubaczów

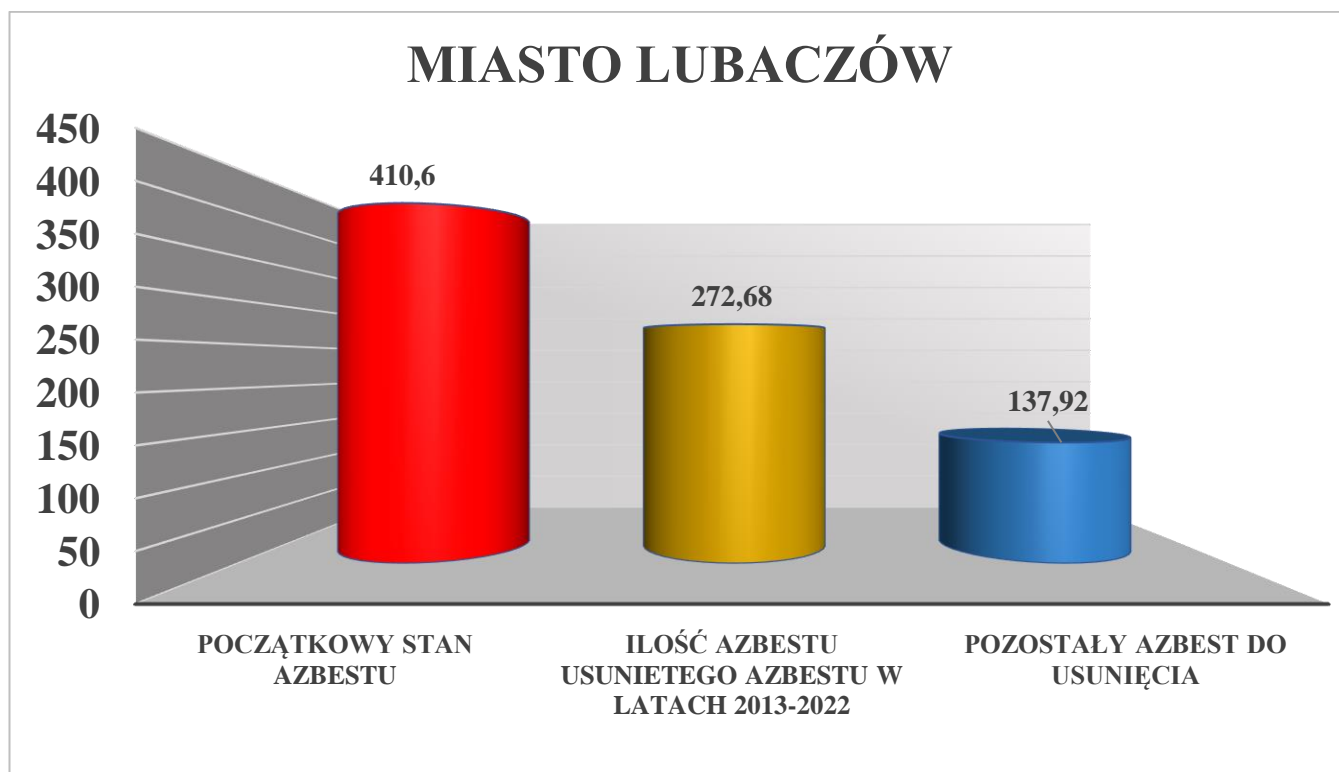
Lp.	Gmina	Lubaczów
1.	Data podjęcia przez gminę uchwały	Uchwała Nr XXVII/265/2012 Rady Gminy Lubaczów z dnia 30.11.2012 r. w sprawie uchwalenia „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Lubaczów na lata 2012-2032”
2.	Ilość zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych w Mg	2081,12
3.	Ilość usuniętych wyrobów azbestowych w Mg na terenie gminy w 2022 r.	28,91
4.	Pozostały azbest do usunięcia w Mg	1442,19
Koszty operacji w 2022 r. [zł]		
5.	Środki NFOŚiGW i WFOŚiGW	6000,00
	Środki gminy	9 622,68
	Wkład mieszkańców	822,25
	RAZEM	16 444,93

Wykres 2. Stan realizacji usuwania azbestu w latach 2013-2022 w [Mg] na terenie gminy Lubaczów

Tabela 4. Dane dotyczące wyrobów azbestowych – gmina Miejska Lubaczów

Lp.	Gmina	Miejska Lubaczów
1.	Data podjęcia przez gminę uchwały	Uchwała Nr 84/XII/2015z dnia 9 września 2015r. w sprawie uchwalenia „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Miasta Lubaczów na lata 2012-2032”
2.	Ilość zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych w Mg	410,6
3.	Ilość usuniętych wyrobów azbestowych w Mg na terenie gminy w 2022 r.	21,14
4.	Pozostały azbest do usunięcia w Mg	137,92
Koszty operacji w 2022 r. [zł]		
5.	Środki NFOŚiGW i WFOŚiGW	0,00
	Środki gminy	18 998,50
	Wkład mieszkańców	0,00
	RAZEM	18 998,50

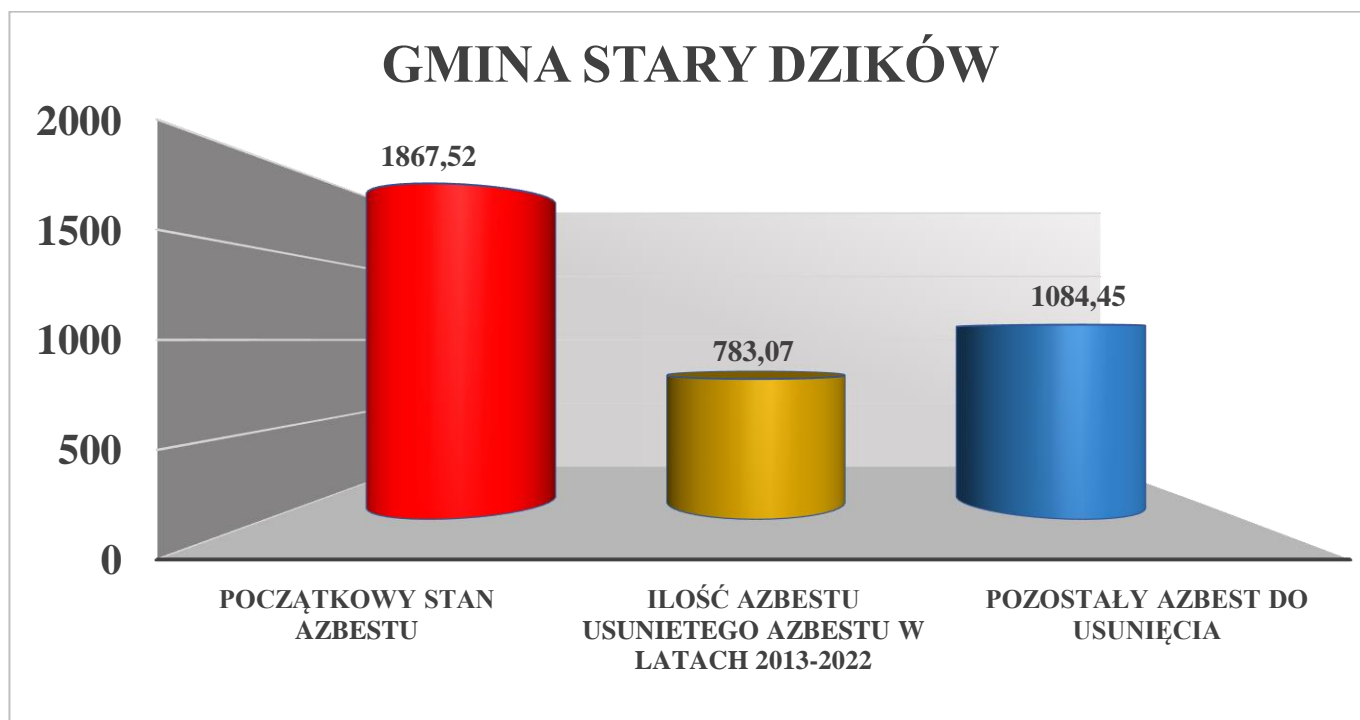

Wykres 3. Stan realizacji usuwania azbestu w latach 2013–2022 w [Mg] na terenie gminy Miejskiej Lubaczów

Tabela 5. Dane dotyczące wyrobów azbestowych – gmina Stary Dzików

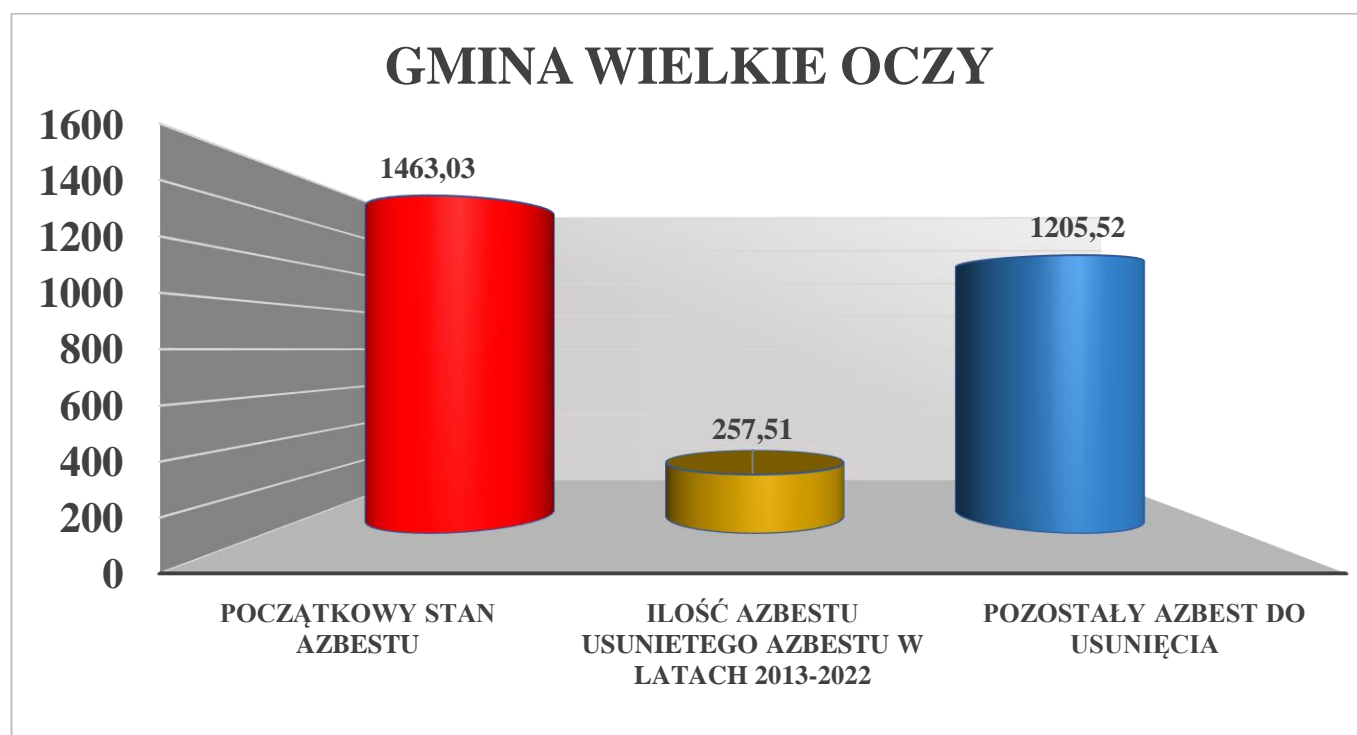
Lp.	Gmina	Stary Dzików
1.	Data podjęcia przez gminę uchwały	Uchwała Nr 148/XXIII/201z dnia 28.11.2012 r. w sprawie uchwalenia „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Stary Dzików na lata 2012-2032”
2.	Ilość zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych w Mg	1 867,52
3.	Ilość usuniętych wyrobów azbestowych w Mg na terenie gminy w 2022 r.	0,00
4.	Pozostały azbest do usunięcia w Mg	1084,45
Koszty operacji w 2022 r.[zł]		
4.	Środki NFOŚiGW i WFOŚiGW	0,00
	Środki gminy	0,00
	Wkład mieszkańców	0,00
	RAZEM	0,00

Wykres 4. Stan realizacji usuwania azbestu w latach 2013–2022 w [Mg] na terenie gminy Stary Dzików

Tabela 6. Dane dotyczące wyrobów azbestowych – gmina Wielkie Oczy

Lp.	Gmina	Wielkie Oczy
1.	Data podjęcia przez gminę uchwały	Uchwała Nr XXXI/54/2013 z dnia 5.12.2013 r. w sprawie uchwalenia „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Wielkie Oczy na lata 2012-2032”
2.	Ilość zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych w Mg	1 463,03
3.	Ilość usuniętych wyrobów azbestowych w Mg na terenie gminy w 2022 r.	17,00
4.	Pozostały azbest do usunięcia w Mg	1205,52
Koszty operacji w 2022 r. [zł]		
5.	Środki NFOŚiGW i WFOŚiGW	5950,00
	Środki gminy	-
	Wkład mieszkańców	8225,28
	RAZEM	14 175,28

Wykres 5. Stan realizacji usuwania azbestu w latach 2013–2022 w [Mg] na terenie gminy Wielkie Oczy

Tabela 7. Dane dotyczące wyrobów azbestowych – gmina Oleszyce

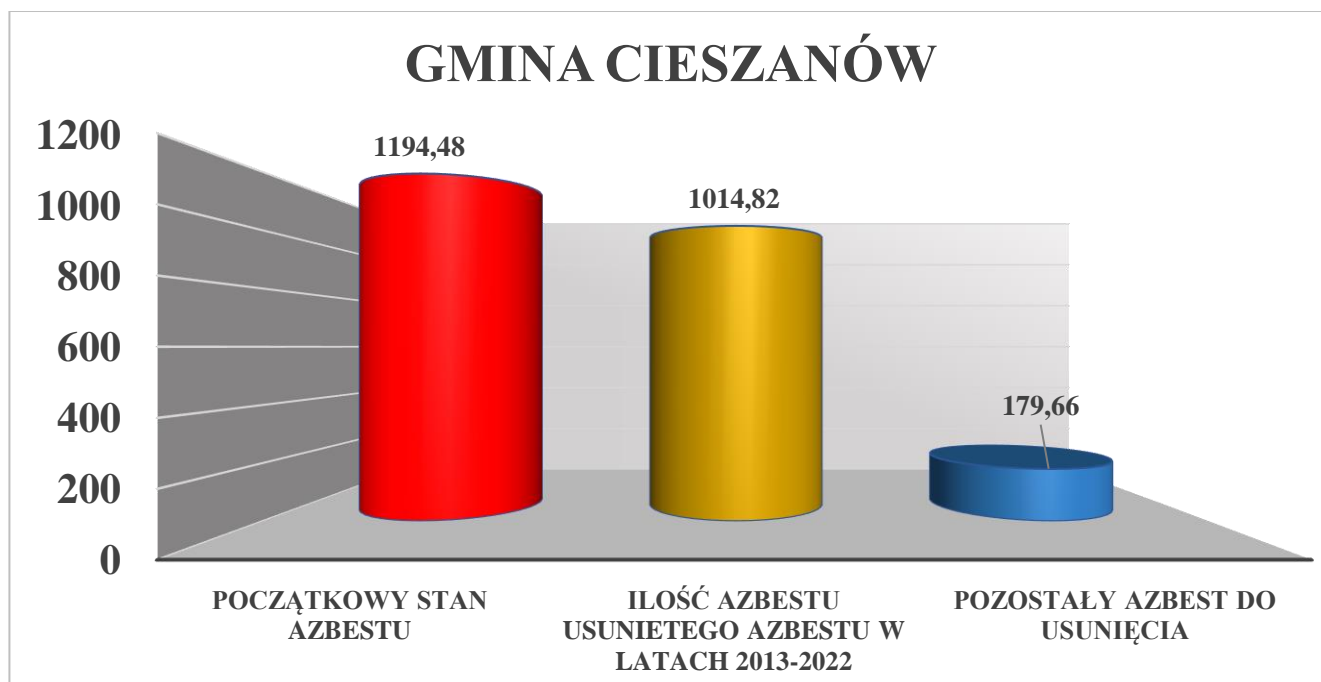
Lp.	Gmina	Oleszyce
1.	Data podjęcia przez gminę uchwały	Uchwała Nr XXXIX/222/13 z dnia 25.01.2013 r. w sprawie uchwalenia „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Oleszyce na lata 2012-2032”
2.	Ilość zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych w Mg	1 412,03
3.	Ilość usuniętych wyrobów azbestowych w Mg na terenie gminy w 2022 r.	20,71
4.	Pozostały azbest do usunięcia w Mg	672,2
Koszty operacji w 2022 r. [zł]		
5.	Środki NFOŚiGW i WFOŚiGW	5 231,39
	Środki gminy	9 997,95
	Wkład mieszkańców	0,00
	RAZEM	15 229,34

Wykres 6. Stan realizacji usuwania azbestu w latach 2013–2022 w [Mg] na terenie gminy Oleszyce

Tabela 8. Dane dotyczące wyrobów azbestowych – gmina Cieszanów

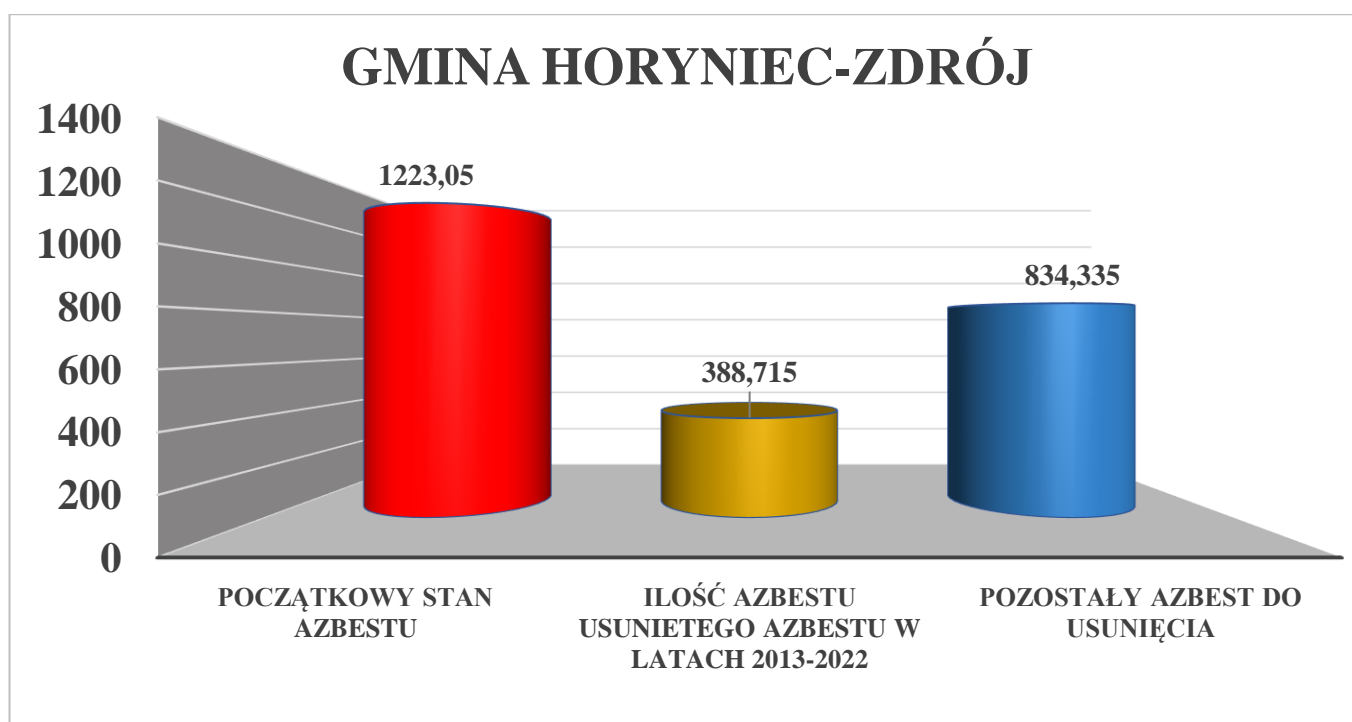
Lp.	Gmina	Cieszanów
1.	Data podjęcia przez gminę uchwały	Uchwała Nr II/16/2014 Rady z dnia 19.12.2014 r. w sprawie uchwalenia „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Lubaczów na lata 2012-2032”
2.	Ilość zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych w Mg	1 194,48
3.	Ilość usuniętych wyrobów azbestowych w Mg na terenie gminy w 2022 r.	22,80
4.	Pozostały azbest do usunięcia w Mg	179,66
Koszty operacji w 2022 r.[zł]		
5.	Środki NFOŚiGW i WFOŚiGW	6 000,00
	Środki gminy i wkład mieszkańców	5 031,55
	RAZEM	11 031,55

Wykres 7. Stan realizacji usuwania azbestu w latach 2013-2022 w [Mg] na terenie gminy Cieszanów

Tabela 9. Dane dotyczące wyrobów azbestowych – gmina Horyniec-Zdrój

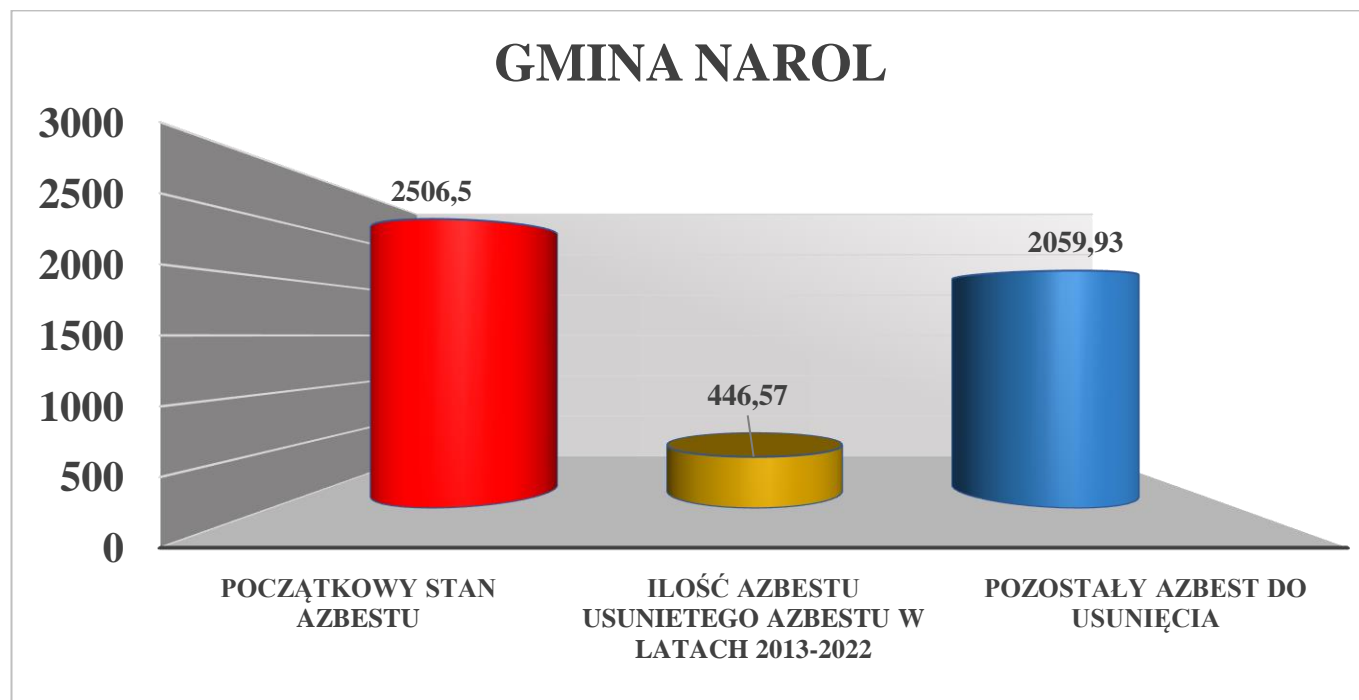
Lp.	Gmina	Horyniec Zdrój
1.	Data podjęcia przez gminę uchwały	Uchwała Nr 175/XXIX/2013 z dnia 28.02.2013 r. w sprawie uchwalenia „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Horyniec Zdrój na lata 2012-2032”
2.	Ilość zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych w Mg	1223,05
3.	Ilość usuniętych wyrobów azbestowych w Mg na terenie gminy w 2022 r.	17,74
4.	Pozostały azbest do usunięcia w Mg	834,335
Koszty operacji w 2022 r. [zł]		
5.	Środki NFOŚiGW i WFOŚiGW	6000,00
	Środki gminy	5 498,76
	Wkład mieszkańców	0,00
	RAZEM	11 498,76

Wykres 8. Stan realizacji usuwania azbestu w latach 2013–2022 w [Mg] na terenie gminy Horyniec-Zdrój

Tabela 10. Dane dotyczące wyrobów azbestowych – gmina Narol

Lp.	Gmina	Narol
1.	Data podjęcia przez gminę uchwały	Uchwała Nr 230/XXVI/2013 z dnia 28 stycznia 2013r. w sprawie uchwalenia „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Narol na lata 2012-2032”
2.	Ilość zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych w Mg	2 506,5
3.	Ilość usuniętych wyrobów azbestowych w Mg na terenie gminy w 2022 r.	26,16
4.	Pozostały azbest do usunięcia w Mg	2059,93
Koszty operacji w 2022 r. [zł]		
5.	Środki NFOŚiGW i WFOŚiGW	6000,00
	Środki gminy	5 995,43
	Wkład mieszkańców	2 116,84
	RAZEM	14 112,27

Wykres 9. Stan realizacji usuwania azbestu w latach 2013–2022 w [Mg] na terenie gminy Narol

6. Podsumowanie

Podsumowując, w 2022 roku w powiecie lubaczowskim usunięto **154,46 Mg** wyrobów azbestowych, co stanowi **1,27%**, ilości zinwentaryzowanej. Najwięcej azbestu usunięto w gminie Lubaczów (28,91 Mg), nie usunięto w gminie Stary Dzików (0,00 Mg).

Tabela 11. Ilość wyrobów azbestowych usuniętych w 2022 roku w zestawieniu z kosztami ich usunięcia pozyskanymi ze środków NFOŚiGW, WFOŚiGW oraz wkładem gmin i mieszkańców powiatu w [zł]

L.p.	Gminy powiatu lubaczowskiego	Ilość wyrobów azbestowych usuniętych w 2022 r. w [Mg]	Środki NFOŚiGW, WFOŚiGW [zł]	Środki gminy [zł]	Wkład mieszkańców
1.	Lubaczów	28,91	6000,00	9622,68	822,25
2.	Miejska Lubaczów	21,14	0,00	18998,50	0,00
3.	Stary Dzików	0,00	0,00	0,00	0,00
4.	Wielkie Oczy	17,00	5950,00	0,00	8225,28
5.	Oleszyce	20,71	5231,39	9997,95	0,00
6.	Cieszanów	22,80	6000,00	5031,55	0,00
7.	Horyniec-Zdrój	17,74	6000,00	5498,76	0,00
8.	Narol	26,16	6000,00	5995,43	2 116,84
RAZEM		154,46	35 181,39	55 144,87	11 164,37

Tabela 12. Łączne koszty usunięcia azbestu w latach 2013 – 2022 pozyskane ze środków NFOŚiGW, WFOŚiGW oraz wkład gmin i mieszkańców powiatu lubaczowskiego w [zł]

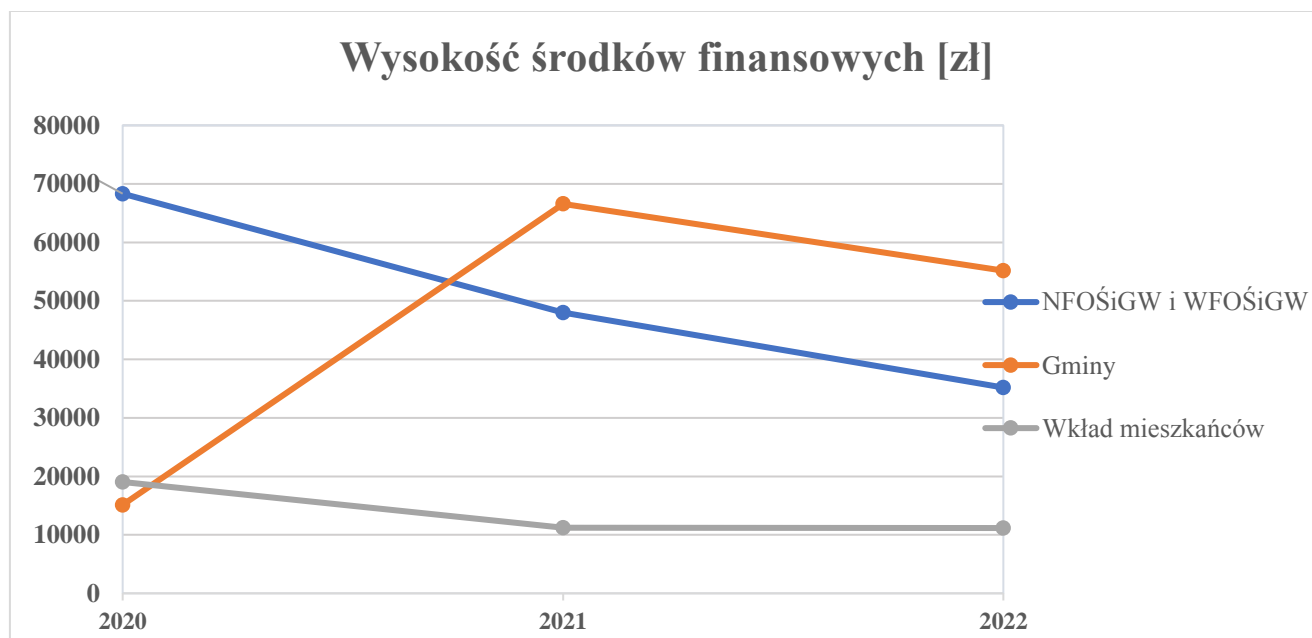
L.p.	Gminy powiatu lubaczowskiego	Środki NFOŚiGW, WFOŚiGW [zł]	Środki gmin [zł]	Wkład mieszkańców
1.	Lubaczów	255 495,68	53674,87	16 940,60
2.	Miejska Lubaczów	87 684,29	60243,81	29 852,93
3.	Stary Dzików	307 078,89	51665,31	0,00
4.	Wielkie Oczy	111 377,18	2977,59	37 151,63
5.	Oleszyce	385 182,64	63627,19	0,00
6.	Cieszanów	433 931,44	35039,83	46 266,64
7.	Horyniec-Zdrój	133 913,7	31440,95	0,00
8.	Narol	157 267,74	12071,93	20 736,98
RAZEM		1 871 931,56	310 741,48	150 948,78

W latach 2013-2022 w powiecie lubaczowskim usunięto łącznie **4 596,125 Mg** azbestu (**37,80%**), najwięcej w Gminie Cieszanów 1014,82 Mg (**84,96%**), a najmniej w Gminie Wielkie Oczy 257,51 Mg (**17,60%**). Na koniec 2022r. najmniejsza ilość wyrobów do usunięcia pozostała w Gminie Cieszanów (15%), a największa w gminach Narol i Wielkie Oczy (ok. 82%).

Tabela 13. Zestawienie ilości wyrobów azbestowych usuniętych w latach 2013-2022 oraz pozostałych do usunięcia w poszczególnych gminach powiatu lubaczowskiego

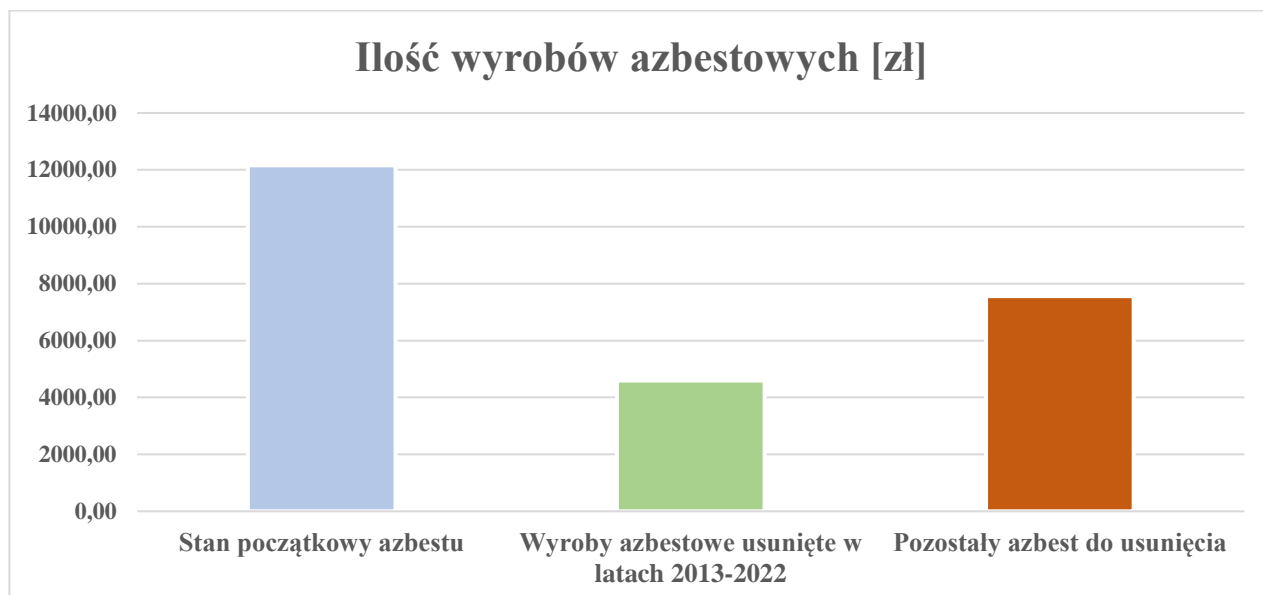
L.p.	Nazwa gminy	Ilość zinventaryzowanych wyrobów azbestowych w [Mg]	Ilość wyrobów azbestowych usuniętych w latach 2013-2022		Ilość wyrobów azbestowych pozostałych do usunięcia	
			w [Mg]	w [%]	w [Mg]	w [%]
1.	Lubaczów	2 081,12	638,93	30,70	1 388,19	66,70
2.	Miejska Lubaczów	410,60	272,68	66,40	137,92	33,59
3.	Stary Dzików	1 867,52	783,07	41,93	1 084,45	58,07
4.	Wielkie Oczy	1 463,03	257,51	17,60	1 205,52	82,40
5.	Oleszyce	1 412,03	739,83	52,40	672,2	47,60
6.	Cieszanów	1 194,48	1014,82	84,96	179,66	15,04
7.	Horyniec-Zdrój	1 223,05	388,715	31,78	834,335	68,22
8.	Narol	2 506,50	446,57	17,82	2 059,93	82,18
Razem		12 158,33	4 596,13	37,80	7 562,21	62,20

Widoczny jest trend zmniejszania środków finansowych udostępnianych przez **Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW)** oraz **Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW)**. W latach 2021-2023 NFOŚiGW udostępnia środki w kwotach wynoszących 611 517,00 zł na każdy rok. Jest to poziom 60% dofinansowania kosztów usuwania i dotyczy obszaru całego województwa podkarpackiego. Po stronie WFOŚiGW, dotacja środków finansowych kształtuje się na poziomie ok. 25%.

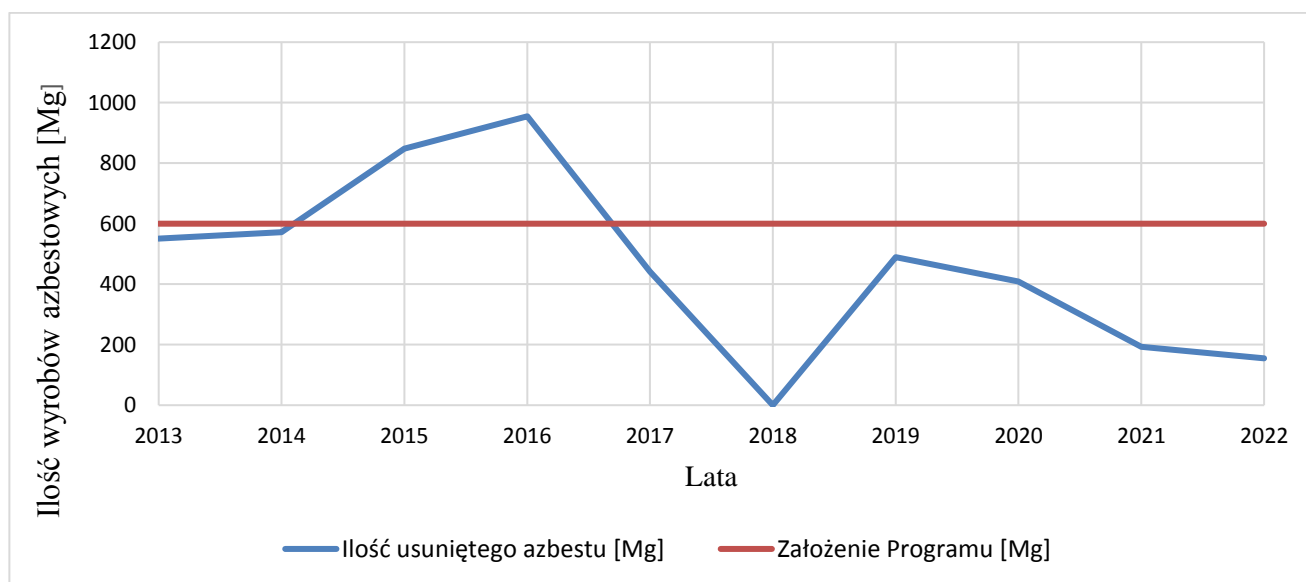
Wykres 10. Wielkość środków finansowych przeznaczonych na usuwanie wyrobów azbestowych w latach 2019-2022

Wykres 11. Stan realizacji usuwania wyrobów azbestowych w latach 2013-2022 dla całego powiatu lubaczowskiego w [Mg]

Zgodnie z założeniami Programu, średnio rocznie powinno być usuwane 5% masy wyrobów tj. ok. 600 Mg. Poniższy wykres obrazuje jak kształtują się masy wyrobów usuwane w poszczególnych latach. Widoczny jest wyraźny trend spadkowy w stosunku do założeń Programu. Z analizy danych wynika, że decydujący wpływ ma zmniejszenie środków finansowych przez NFOŚiGW. Należy dodać, że NFOŚiGW udostępnia środki finansowe w ramach programu priorytetowego na lata 2019-2023 pn. „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest”.

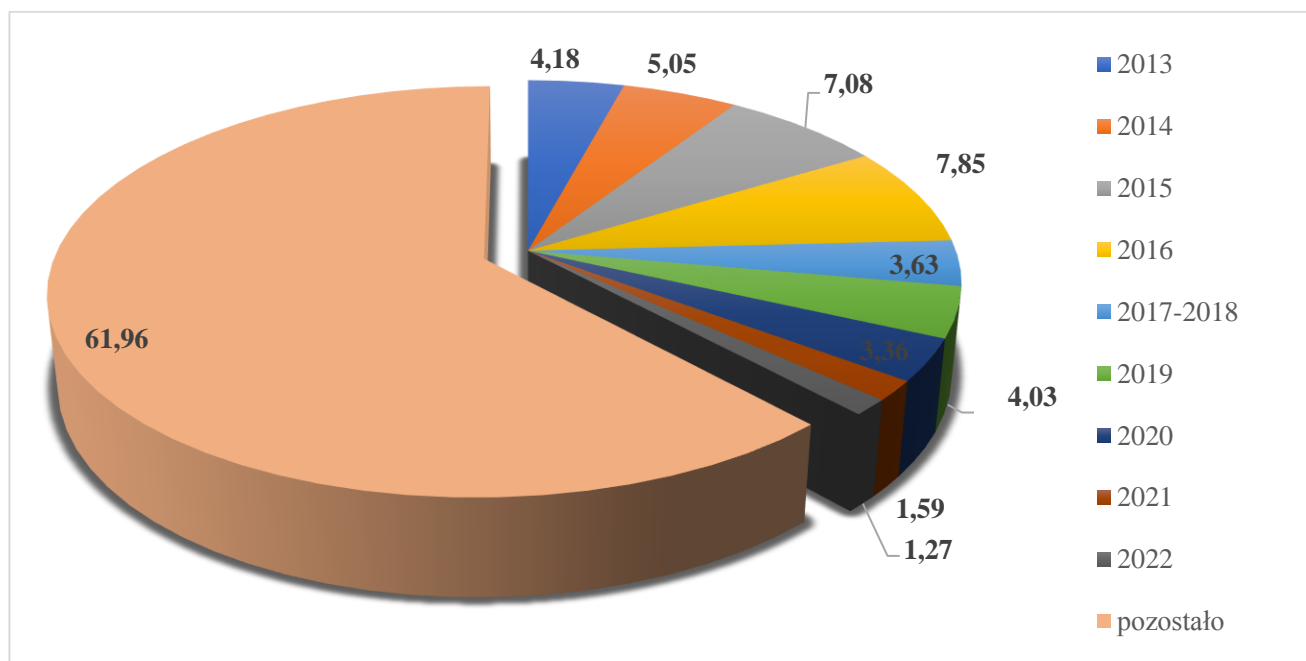

Wykres 12. Masy wyrobów azbestowych usuwanych w poszczególnych latach wraz z odniesieniem do założeń Programu

Tabela 14. Aktualne zestawienie ilości wyrobów zawierających azbest w [Mg] na terenie powiatu lubaczowskiego w układzie gminnym wraz ze wskaźnikami nagromadzenia wyrobów zawierających azbest w [Mg/km²] – stan na grudzień 2022 r.

L.p.	Gminy powiatu lubaczowskiego	Ilość wyrobów azbestowych [Mg]	Wskaźnik nagromadzenia wyrobów zawierających azbest [Mg/km ²]
1.	Lubaczów	1 388,19	6,84
2.	Miejska Lubaczów	137,92	5,36
3.	Stary Dzików	1 084,45	6,96
4.	Wielkie Oczy	1 205,52	8,25
5.	Oleszyce	672,2	4,43
6.	Cieszanów	179,66	0,82
7.	Horyniec-Zdrój	834,335	4,11
8.	Narol	2 059,93	10,12
RAZEM		7 562,21	5,86

Według sumarycznego ujęcia tj. okres 2013-2022, usunięto **37,80%** wyrobów azbestowych uwidocznionych w inwentaryzacji. Uwzględniając założoną wartość kroczącą, wskaźnik ten powinien wynosić 50%, czyli w ujęciu masowym ok. 6 tys. Mg. Biorąc pod uwagę dane plan/wykonanie, ponadnormatywna masa wyrobów zalegających wynosi ok. 1454 Mg.

Wykres 13. Procentowe zestawienie stanu realizacji usuwania azbestu na terenie powiatu lubaczowskiego w latach 2013-2022

7. Spis tabel

Tabela 1. Ilość odpadów azbestowych w Mg przyjętych do kwatery azbestowej w latach 2014 – 2022

Tabela 2. Zestawienie zinwentaryzowanych ilości wyrobów zawierających azbest na terenie powiatu lubaczowskiego w układzie gminnym – stan po wykonanej inwentaryzacji

Tabela 3. Dane dotyczące wyrobów azbestowych – gmina Lubaczów

Tabela 4. Dane dotyczące wyrobów azbestowych – gmina Miejska Lubaczów

Tabela 5. Dane dotyczące wyrobów azbestowych – gmina Stary Dzików

Tabela 6. Dane dotyczące wyrobów azbestowych – gmina Wielkie Oczy

Tabela 7. Dane dotyczące wyrobów azbestowych – gmina Oleszyce

Tabela 8. Dane dotyczące wyrobów azbestowych – gmina Cieszanów

Tabela 9. Dane dotyczące wyrobów azbestowych – gmina Horyniec-Zdrój

Tabela 10. Dane dotyczące wyrobów azbestowych – gmina Narol

Tabela 11. Ilość wyrobów azbestowych usuniętych w 2022 roku w zestawieniu z kosztami ich usunięcia pozyskanymi ze środków NFOŚiGW, WFOŚiGW oraz wkładem gmin i mieszkańców powiatu w [zł].

Tabela 12. Łączne koszty usunięcia azbestu w latach 2013 – 2022 pozyskane ze środków NFOŚiGW, WFOŚiGW oraz wkład gmin i mieszkańców powiatu lubaczowskiego w [zł]

Tabela 13. Zestawienie ilości wyrobów azbestowych usuniętych w latach 2013-2022 oraz pozostałych do usunięcia w poszczególnych gminach powiatu lubaczowskiego

Tabela 14. Aktualne zestawienie ilości wyrobów zawierających azbest w [Mg] na terenie powiatu lubaczowskiego w układzie gminnym wraz ze wskaźnikami nagromadzenia wyrobów zawierających azbest w [Mg/km²] – stan na grudzień 2022 r.

8. Spis wykresów

Wykres 1. Procentowe zestawienie przyjętego azbestu do kwatery azbestowej w latach 2014 – 2022

Wykres 2. Stan realizacji usuwania azbestu w latach 2013-2022 w [Mg] na terenie gminy Lubaczów

Wykres 3. Stan realizacji usuwania azbestu w latach 2013-2022 w [Mg] na terenie gminy Miejskiej Lubaczów

Wykres 4. Stan realizacji usuwania azbestu w latach 2013–2022 w [Mg] na terenie gminy Stary Dzików

Wykres 5. Stan realizacji usuwania azbestu w latach 2013–2022 w [Mg] na terenie gminy Wielkie Oczy

Wykres 6. Stan realizacji usuwania azbestu w latach 2013–2022 w [Mg] na terenie gminy Oleszyce

Wykres 7. Stan realizacji usuwania azbestu w latach 2013–2022 w [Mg] na terenie gminy Cieszanów

Wykres 8. Stan realizacji usuwania azbestu w latach 2013–2022 w [Mg] na terenie gminy Horyniec-Zdrój

Wykres 9. Stan realizacji usuwania azbestu w latach 2013–2022 w [Mg] na terenie gminy Narol

Wykres 10. Wielkość środków finansowych przeznaczonych na usuwanie wyrobów azbestowych w latach 2019-2022

Wykres 11. Stan realizacji usuwania wyrobów azbestowych w latach 2013-2022 w poszczególnych gminach powiatu lubaczowskiego w Mg

Wykres 12. Masy wyrobów azbestowych usuwanych w poszczególnych latach wraz z odniesieniem do założeń Programu

Wykres 13. Procentowe zestawienie stanu realizacji usuwania azbestu na terenie powiatu lubaczowskiego w latach 2013-2022